

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 15 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Białymstoku

rok szkolny 2022/2023

Podstawowe założenia programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły:

1. Celem wychowania realizowanego w szkole jest uczeń/wychowanek dojrzały na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Dojrzałość osiąga się w czterech sferach: fizycznej, psychicznej (w tym między innymi emocjonalnej i intelektualnej), społecznej oraz duchowej.
2. Cele są osiągane w drodze działań wychowawczych, gdzie wychowanie jest rozumiane jako proces wspierania ucznia/wychowanka w rozwoju.
3. Gdy skuteczność działań wychowawczych oraz współwystępujące czynniki ryzyka negatywnie oddziałują na wychowanka i sprawiają, że cele wychowawcze są niemożliwe do osiągnięcia, wtedy podejmowane są działania profilaktyczne (profilaktyka jest rozumiana jako interwencja wzmacniająca, korygująca i uzupełniająca wychowanie).

Wychowanie rozumiane jest jako proces wspierania wychowanka w rozwoju, angażujący dwie osoby:

- wychowawcę oraz wychowanka;
- pozostające w osobowej relacji;
- współdziałające w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach;
- dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Kluczową rolę w procesie wspierania ucznia w rozwoju spełnia każdy **nauczyciel**, który prezentuje **sześć cech osobowych**:

- a) świadomość siebie i swojego systemu wartości;
- b) doświadczanie emocji;
- c) dostarczanie wspomaganemu wzorców;
- d) zainteresowanie ludźmi i problemami społecznymi;
- e) urzeczywistnianie zasad;
- f) poczucie odpowiedzialności.

Każdy nauczyciel jest wychowawcą i posiada **trzy podstawowe grupy umiejętności**:

- **umiejętności służące rozumieniu wychowanka i okazywaniu mu zrozumienia**, które stanowią podstawę relacji wychowawczej i umożliwiają osobiste spotkanie dwóch różnych osób;
- **umiejętności służące zapewnieniu wychowankowi komfortu potrzebnego do budowania poczucia bezpieczeństwa**, które umożliwiają wychowankowi wspieraniem przez wychowawcę podjąć ryzyko zmiany;

- **umiejętności sprzyjające pozytywnemu działaniu wychowanka i wprowadzaniu przez niego zmian w swoim zachowaniu**, dzięki którym wychowanek realizuje zadania rozwojowe, a cele wychowawcze zostają osiągnięte.

Profilaktyka w środowisku szkolnym spełnia **10 podstawowych zadań**:

- dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń;
- kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych;
- kształtowanie umiejętności intrapsychicznych (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny);
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych;
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów;
- rozwijanie więzi z grupą;
- uczenie odpowiedzialności;
- rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego;
- kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych;
- wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.

Działania profilaktyczne prowadzone w środowisku szkolnym spełniają **standardy** obowiązujące w nowoczesnej profilaktyce:

- **planowanie programu działań profilaktycznych** – wszystkie podejmowane przedsięwzięcia profilaktyczne wynikają z diagnozy oraz uwzględniają aktywność całej społeczności szkolnej;
- **jasno określone cele i zadania programu profilaktycznego** – pisemnie opracowana koncepcja działań profilaktycznych jednoznacznie określa konkretne i mierzalne cele oraz precyzuje zadania, które umożliwią osiągnięcie tych celów;
- **różnorodność działań uwzględniona w programie działań profilaktycznych** – w jego ramach znajdują się przedsięwzięcia z zakresu sześciu podstawowych strategii profilaktycznych, czyli: informacyjnych, edukacyjnych, wczesnej interwencji, działań alternatywnych, zmian środowiskowych oraz zmian przepisów społecznych;
- **zróżnicowane grono odbiorców programu** – uczestnikami programu są wszyscy członkowie społeczności szkolnej, a więc: uczniowie, nauczyciele, rodzice, pracownicy administracyjno-techniczni szkoły;
- **ocenę programu działań profilaktycznych pod kątem jego skuteczności** – ewaluacja działań profilaktycznych zwiększająca ich skuteczność dotyczy: osiągnięcia celów, wyników bezpośrednich i odroczonych, procesu oraz poniesionych kosztów;
- **integrację programu działań profilaktycznych z innymi działaniami promującymi zdrowie**;
- **skoncentrowanie programu działań profilaktycznych na całej społeczności szkolnej** – w ten sposób rozwija on dojrzałą odpowiedzialność za siebie i współodpowiedzialność za środowisko społeczne;
- **długofalowe działanie programu działań profilaktycznych** – tylko działania długoterminowe dają szansę korekty i kształtowania stylu życia, zaś działania akcyjne jedynie zwalniają z poczucia odpowiedzialności i prowokują działania reaktywne;

- **powtarzalność przedsięwzięć zawartych w programie działań profilaktycznych** – dokumentacja prowadzonych działań pozwala na wprowadzanie modyfikacji i replikowanie skutecznych rozwiązań w nowych grupach;
- **promocja programu działań profilaktycznych w środowisku szkolnym i poza nim** – ogranicza to opór przed korzystaniem z oferty profilaktycznej, rozwija zainteresowanie zdrowym stylem życia, buduje pozytywną motywację do uczestniczenia.

Działania profilaktyczne w szkole są prowadzone **na dwóch** poziomach (trzeci poziom dotyczy działań instytucji wspierających szkołę, np. poradni):

- **Działania na pierwszym poziomie** kierowane są do tych wszystkich osób, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie.
- **Działania na drugim poziomie** kierowane są do osób, w których rozwoju lub zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności.

Program wychowawczo-profilaktyczny oparty jest na rozumieniu człowieka jako osoby –istoty rozumnej i wolnej, zdolnej do miłości, powołanej do odkrywania prawdy i kierowania się ku dobru. Zakłada podmiotowe traktowanie ucznia, poszanowanie godności osobistej, stwarzanie sytuacji wyzwalającej aktywność dzieci. Jest oparty na chrześcijańskim systemie wartości, rozumianym jako uniwersalne zasady etyki.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
11. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)

13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
16. Wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych, zbiorów zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną COVID- 19 (źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wytyczne-sanitarne-dla-szkol-przedszkoli-i-placowek--aktualizacja>)
17. Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2022/2023
18. Statut szkoły

Wizja i misja szkoły

„...mów dziecku, że jest dobre, że może, że potrafi” (Janusz Korczak)

„Wymagajcie od siebie wiele, nawet wtedy, gdyby inni tego od was nie wymagali” (Jan Paweł II)

Szkoła Podstawowa nr 15im. Marii Skłodowskiej-Curie w Białymstoku jest szkołą przyjazną, bezpieczną i promującą zdrowy styl życia:

- stwarza warunki, by każdy uczeń miał szansę robić to, co go interesuje, by mógł pokazać się z najlepszej strony, by polubił szkołę i lepiej się uczył;
- pomaga dzieciom w odkrywaniu ich talentów – daje możliwość rozwijania zainteresowań twórczych;
- uczy wrażliwości, tolerancji i właściwego rozumienia integracji;
- wychowuje w duchu poszanowania tradycji, dziedzictwa, rodziny i kultury;
- uczy postępowania opartego na takich wartościach jak: uczciwość, rzetelność, sprawiedliwość, poszanowanie godności, konsekwencja
- zapewnia wysoki poziom nauczania;
- współpracuje z rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- jest nowoczesna i bezpieczna.

Sylwetka absolwenta:

Na miarę swojego wieku jest dojrzały fizycznie, psychicznie, emocjonalnie, społecznie i duchowo, przygotowany do radzenia sobie z wyzwaniami współczesnego świata.

Fizycznie:

- a) dba o własne zdrowie psychofizyczne;
- b) bezpiecznie zachowuje się w szkole i poza nią;

- c) potrafi bezpiecznie komunikować się i funkcjonować zarówno w świecie realnym, jak i wirtualnym.

Psychicznie (intelektualnie i emocjonalnie):

- a) potrafi wyrażać swoje opinie, uczucia i sądy;
- b) jest wrażliwy, otwarty na świat i ludzi;
- c) potrafi samodzielnie zdobywać potrzebne informacje i świadomie korzysta ze środków masowej komunikacji;
- d) rozwija swoje talenty, uzdolnienia, zainteresowania i umiejętności;
- e) zna swoją wartość, swoje mocne i słabe strony;
- f) zna i stosuje techniki uczenia się;
- g) potrafi znaleźć rozwiązanie w sytuacjach trudnych, problemowych, również prosząc o pomoc;
- h) rozpoznaje swoje emocje i potrafi poradzić sobie z nimi;
- i) jest twórczy.

Społecznie:

- a) zna obowiązujące zasady i normy społeczne, ponosi konsekwencje swojego zachowania
- b) buduje pozytywne relacje z innymi ludźmi
- c) jest otwarty na wyzwania i potrzeby współczesnego świata; jest odpowiedzialny, aktywny i zaangażowany społecznie
- d) reprezentuje wysoki poziom kultury osobistej
- e) potrafi współpracować z innymi
- f) jest konsekwentny i wytrwały w dążeniu do celu

Duchowo:

- a) jest aktywnym odbiorcą kultury;
- b) zna i szanuje tradycje rodzinne, szkolne i narodowe;
- c) zna kulturę swojego kraju i regionu oraz jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury;
- d) podtrzymuje więzi z „małą ojczyzną” – jej tradycjami i wielokulturowością;
- e) sumiennie i uczciwie realizuje codzienne zadania i obowiązki również w kontekście globalnej odpowiedzialności za świat;
- f) okazuje: odpowiedzialność, akceptację, szacunek, tolerancję, solidarność, wrażliwość na drugiego człowieka;
- g) postępuje zgodnie z uniwersalnymi zasadami etyki.

Główne cele programu:

1. Stworzenie optymalnych warunków do rozwoju uczniów we wszystkich sferach.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa psychofizycznego.
3. Umożliwienie poznania i rozwoju możliwości na miarę każdego ucznia.
4. Zadbanie o klimat szkoły sprzyjający współpracy naucz, rodziców i pracowników niepedagogicznych dla dobra uczniów.

5. Zakorzenie uczniów w chrześcijańskim systemie wartości i uniwersalnych zasadach etyki.
6. Ochrona przed niekorzystnymi czynnikami zaburzającymi rozwój uczniów.

Wyniki diagnozy sytuacji wychowawczej. Materiał badawczy wykorzystany w diagnozie (w załącznikach):

- a) wyniki i wnioski z realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego z roku szkolnego 2020-2022;
- b) wnioski z nadzoru pedagogicznego z roku szkolnego 2021/2022;
- c) analiza dokumentacji pedagoga szkolnego i jego rocznych sprawozdań z pracy w latach 2016–2022;
- d) wnioski z obserwacji i dokumentacji nauczycieli.

Czynniki chroniące w SP 15:	Czynniki ryzyka w SP 15:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Doświadczona kadra – psycholog, pedagog (pedagog specjalny), socjoterapeuci, logopeda, oligofrenopedagodzy. 2. Nauczyciele podnoszący kwalifikacje i umiejętności na szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych. 3. Realizowane sprawdzone programy profilaktyczne. 4. Współpraca ze środowiskiem (policja, straż miejska i straż pożarna, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Stowarzyszenie Droga, Caritas, Dialog, świetlice socjoterapeutyczne, np. Nazaret). 5. Zajęcia dla rodziców. 6. Dobra baza lokalowa, monitoring, boiska, sale gimnastyczne, teatralna, stołówka, nowoczesna kuchnia, świetlica, wyposażone pracownie. 7. Organizowane konkursy, dzień dziecka, zajęcia otwarte. 8. Kalendarz uroczystości szkolnych i patriotycznych. 9. Różnorodne zajęcia pozalekcyjne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bardzo mała wiedza uczniów o otaczającym świecie i najbliższym otoczeniu. 2. Niewystarczające umiejętności samoobsługowe, brak samodzielności. 3. Brak szacunku do norm i zasad społecznych. 4. Małe umiejętności społeczne, niska samoocena, niepowodzenia szkolne. 5. Zróznicowany poziom rozwoju ogólnego uczniów. 6. Różnice kulturowe i religijne. 7. Zróznicowanie wiekowe w obrębie jednej klasy. 8. Niski poziom kultury osobistej. 9. Brak dojrzałości emocjonalnej. 10. Duże napięcie emocjonalne, wysoki poziom agresji werbalnej i niewerbalnej. 11. Niski poziom poczucia bezpieczeństwa. 12. Posiadanie tylko jednego rodzica; brak obecności ojca w domu rodzinnym, niepełne rodziny, eurosieroctwo. 13. Negatywne wzorce ról społecznych w otoczeniu (tzw. bieda pokoleniowa, stare osiedle, długotrwałe bezrobocie rodziców, niekorzystne warunki socjoekonomiczne, małe zaangażowanie rodziców, niewystarczający nadzór lub nieodpowiednie kierowanie dzieckiem). 14. Brak konsekwencji i współpracy w działaniach nauczycieli, aktywność podejmowanych działań, rzadziej proces i współpraca. 15. Wiedza nauczycieli nie zawsze przekładana na praktykę.

Strategia wychowawczo–profilaktyczna szkoły

SFERA I: FIZYCZNA
- zdrowy styl życia

CEL	OBSZAR	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA
1. Kształtowanie umiejętności dbania o własne zdrowie psychofizyczne.	UCZEŃ	<p>1. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia:</p> <p>a) zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych</p> <p>b) zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej</p> <p>c) działania mające na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym</p> <p>d) wykorzystanie ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne</p> <p>e) kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p> <p>2. Przestrzeganie przed skutkami stosowania używek (np. słodczy, dopalaczy, papierosów, alkoholu, narkotyków).</p>	<p>piramida żywienia, II śniadanie w klasie, owoce i nabiał w szkole,</p> <p>konkursy plastyczne, zawody sportowe w formie zabawy i bezpiecznej konkurencji</p> <p>pogadanki, metaplan, zajęcia w formie warsztatów kulinarnych</p> <p>programy <i>SANEPID-u</i>, np. <i>Trzymaj Formę, Nie pal przy mnie, proszę, Bieg po zdrowie</i>, program <i>Aktywny powrót uczniów do szkoły po pandemii</i></p>	<p>wg harmonogramu ustalonego na dany rok szkolny</p>	<p>wychowawca, pedagog psycholog, nauczyciele w-f, nauczyciele przyrody, nauczyciel plastyki</p> <p>Policja, Straż Miejska</p>
	NAUCZYCIEL	<p>Zdobycie wiedzy i umiejętności na temat:</p> <p>a) realizacji programów profilaktyki uniwersalnej, np. TUS, TZA, Przyjaciele Zippiego, Strażnicy Uśmiechu, Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej, itp.;</p> <p>b) zarządzania sobą w czasie;</p> <p>c) komunikacji interpersonalnej;</p> <p>d) umiejętności miękkich;</p> <p>e) technik relaksacji;</p> <p>f) wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychofizyczne.</p>	<p>szkolenia, warsztaty, superwizje, sesje coachingowe, zajęcia otwarte</p>	<p>wg harmonogramu ustalonego na dany rok szkolny</p>	<p>dyrektor szkoły, nauczyciele</p>
	RODZIC	<p>Podjęcie wspólnych działań ze szkołą promujących zdrowy styl życia w zakresie odżywiania, ruchu, radzenia sobie z</p>	<p>prelekcje, warsztaty, zebrania, rozmowy indywidualne;</p>	<p>wg harmonogramu ustalonego na</p>	<p>zespół wychowawczo-profilaktyczny oraz</p>

SFERA II: PSYCHICZNA (EMOCJONALNA I INTELEKTUALNA)
odpowiedzialność za siebie i współodpowiedzialność za innych oraz otaczający świat

CEL	OBSZAR	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA
1. Kształtowanie umiejętności wyrażania swoich opinii, uczuć i sądów.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz szacunku dla poglądów, przekonań i wyznania innych ludzi. 2. Kształtowanie umiejętności wyrażania i bronięcia własnych poglądów, opinii i sądów. 3. Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji. 4. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. 5. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. 6. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem. 	stwarzanie na lekcjach sytuacji zmierzających do właściwego argumentowania swojego stanowiska, wyrażania swoich opinii, odczuć, uczuć (dyskusje, sądy nad postacią literacką i rzeczywistą) organizowanie zajęć psychoedukacyjnych na temat emocji i radzenia sobie ze stresem	w każdym roku nauki	wychowawcy, poloniści, historyk, pedagog, psycholog, nauczyciele przyrody i biologii
	NAUCZYCIEL	Udział w zajęciach psychoedukacyjnych na temat emocji.	warsztaty np. – <i>Jak radzić sobie ze stresem;</i> <i>Zapanuj nad gniewem;</i> <i>Asertywność;</i> <i>Jak wykorzystać energię emocji?</i>	wg potrzeb	dyrektor, nauczyciele
	RODZIC	1. Organizowanie zajęć psychoedukacyjnych na temat emocji.	<i>Przyjaciele Zippiego</i> dla Rodziców;	w każdym roku wybrane	psycholog pedagog

		2. Organizowanie wspólnych działań z dziećmi.	warsztaty organizowane przez Białostocką Akademię Rodziny dotyczące emocji	elementy	wychowawcy
2. Kształtowanie postawy wrażliwości, otwartości na potrzeby świata i ludzi.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję. 2. Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. 3. Uważliwienie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). 4. Kształtowanie postawy empatii. 5. Wzmacnianie szacunku dla pracy innych i swojej. 6. Uświadomienie uczniom istnienia zjawiska bullyingu i jego skutków 	<p>projekty z edukacji globalnej, wolontariat, akcje charytatywne, Samorząd Uczniowski, współpraca z Rodzinami uczniów cudzoziemskich- prezentacja ich kultury, wykorzystanie codziennych sytuacji do uwrażliwienia na potrzeby innych ludzi i przeżywane przez nich emocje; promowanie pozytywnych zachowań w codziennych sytuacjach warsztaty TUS</p>	na bieżąco	wychowawcy, wszyscy nauczyciele, pedagog, psycholog

	NAUCZYCIEL	Tworzenie dobrego klimatu w szkole. Kształtowanie atmosfery wzajemnego zaufania, szacunku i życzliwości w relacjach uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel, uczeń-inni pracownicy szkoły. Budowanie pozytywnych relacji z rodzicami poprzez rozmowy, wywiadówki prowadzone w nowatorski sposób, np. partnerskie.	warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania.	cały rok wg potrzeb	dyrektor, wszyscy pracownicy szkoły, wychowawcy
	RODZIC	1. Systematyczne spotkania z wychowawcą i nauczycielami. 2. Włączanie się w pracę na rzecz klasy i szkoły. 3. Współorganizowanie imprez klasowych i szkolnych.	wywiadówki; konsultacje w ramach godziny dostępności, wspólna organizacja imprez i uroczystości szkolnych	cały rok	rodzice wychowawcy
3. Kształtowanie umiejętności samodzielnie zdobywania potrzebnych informacji i świadomego korzystania ze środków masowej komunikacji.	UCZEŃ	1. Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania. 2. Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych. 3. Kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera,	praca metodą projektu gazetka ścienna związana z Dniem Bezpiecznego Internetu projekcja filmu <i>Dzieciaki-Sieciaki i Cyberprzemoc</i>	cały rok	nauczyciele wszystkich przedmiotów informatycy, pedagog szkolny, policja

		Internetu i multimediiów. 4. Przeciwdziałanie zjawisku i skutkom cyberprzemocy.			
	NAUCZYCIEL	1. Rozwijanie potrzeby samodzielnego poszukiwania informacji i posługiwanie się różnymi nośnikami informacji. 2. Zapoznanie ze zjawiskiem, skutkami sposobami zapobiegania cyberprzemocy.	szkolenia i spotkania ze specjalistami	na bieżąco	dyrektor
	RODZIC	Przeciwdziałanie zjawisku i skutkom cyberprzemocy poprzez informację o przyczynach, objawach i skutkach zjawiska.	kurs komputerowy dla zainteresowanych Rodziców spotkania ze specjalistami	wg potrzeb	Rada Rodziców, nauczyciele informatyki
4. Rozpoznawanie i rozwijanie talentów, uzdolnień, zainteresowań i umiejętności uczniów.	UCZEŃ	1. Rozwój zainteresowań. 2. Rozwój samodzielności. 3. Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, konkursy (np. <i>Mam Talent</i> i inne), wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, zajęcia z orientacji zawodowej, wycieczki krajoznawcze i przedmiotowe, bliższe i dalsze	cały rok	wszyscy nauczyciele wychowawcy
	NAUCZYCIEL	Zdobycie wiedzy i umiejętności oraz	lekcje otwarte z	wg	dyrektor,

		podejmowanie działań sprzyjających rozpoznawaniu zdolności uczniów i ich rozwijaniu.	wykorzystaniem aktywizujących metod pracy; pisanie i realizowanie innowacji; systematyczne współpraca z instytucjami o charakterze kulturalnym	harmonogramu	wszyscy nauczyciele
	RODZIC	Wskazanie Rodzicom talentów ich dzieci, zaproponowanie form wsparcia i rozwoju, pokazanie sposobów wspierania i motywowania dziecka do rozwoju.	prezentacje osiągnięć uczniów;	na bieżąco	pedagog psycholog
5. Budowanie poczucia własnej wartości. Rozpoznawanie mocnych i słabych stron uczniów oraz wykorzystanie tej wiedzy w rozwoju osobowości uczniów.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gromadzenie i porządkowanie wiedzy o sobie, rozpoznawanie własnych cech, budowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, świadomości mocnych i słabych stron. 2. Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę i odpowiedzialności za swoje działania, decyzje; umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów i hierarchizacji zadań. 3. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. 4. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. 	warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP lekcje wychowawcze cykl zajęć psychoedukacyjnych w klasach VI –VIII na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji uczniowie- asystenci przedmiotowi Promocja osiągnięć uczniów (apele, wystawki, komunikaty, gazetka szkolna, tablica samorządu)	W każdym roku wg harmonogramu	psycholog szkolny, wszyscy nauczyciele pedagog szkolny we współpracy z CKU

	NAUCZYCIEL	Udział w szkoleniach dotyczących umiejętności miękkich oraz warsztatach z rozwoju osobistego (np. coaching).	szkolenia z komunikacji, asertywności, wypalenia zawodowego	wg potrzeb	dyrektor, wszyscy nauczyciele
	RODZIC	Współpraca z rodzicami w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznawania środowiska ucznia – konsultacji zbiorowych i indywidualnych – zebrań na temat postępów uczniów nauce – spotkań z prawnikami, pracownikami MOPS, policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną – pomoc rodziców w organizowaniu imprez (dyskoteki, wycieczki) 	systematyczna współpraca podczas spotkań roboczych Rady Rodziców z Zespołem wychowawczo-profilaktycznym i dyrektorem szkoły tablica przy gabinecie psychologa z inspirującymi cytatami, lekturą	Na bieżąco wg harmonogramu	dyrektor pedagog wychowawca
6. Poznanie i stosowanie różnorodnych technik uczenia się.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. 2. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. 3. Rozwijanie umiejętności samooceny własnych możliwości 4. Zaprezentowanie różnych technik uczenia się, poznanie systemów reprezentacji WAK (wzrokowiec, słuchowiec, kinestetyk) oraz własnego profilu inteligencji wielorakich. 	zajęcia z wychowawcą, lekcje wychowawcze szkolne konkursy warsztaty np. na temat zarządzania czasem	Na bieżąco w klasach IV-VIII	psycholog pedagog, wychowawcy
	NAUCZYCIEL	Poznanie i stosowanie efektywnych technik nauczania i uczenia się.	zajęcia otwarte z prezentacją różnorodnych technik uczenia się, np. map myśli,	wg harmonogramu	wszyscy nauczyciele, dyrektor

			mnemotechnik, metod aktywnych, stosowanie pomocy audiowizualnych, dyskusji, gier dydaktycznych, dramy, symulacji, analizy przypadków–projektów, itp.		
	RODZIC	Warsztaty dla Rodziców na temat, jak mogą pomóc dzieciom/uczniom w stosowaniu efektywnych technik uczenia się.	zajęcia otwarte dla Rodziców, warsztaty dla Rodziców	wg harmonogramu	pedagog
7. Kształtowanie umiejętności znajdowania właściwych rozwiązań w sytuacjach trudnych, problemowych.	UCZEŃ	<p>1. Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością:</p> <p>a) rozwijanie umiejętności niesienia pomocy i reagowania w sytuacjach kryzysowych</p> <p>b) umiejętność oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych; określanie alternatywnych rozwiązań problemu</p> <p>c) redukcja agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów, prowadzenie rozmowy w sytuacji konfliktu; podstawy negocjacji i mediacji</p> <p>d) kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy kiedy zaczynają się trudności</p> <p>e) dostarczanie wiedzy na temat osób i</p>	organizowanie zajęć poświęconych rozwiązywaniu konfliktów; lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmów o przeciwdziałaniu agresji; upowszechnienie technik radzenia sobie z agresją i sytuacjami trudnymi programy profilaktyczne, np. Przyjaciele Zippiego, Strażnicy Uśmiechu, Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej, Trening Zastępowania Agresji	cały rok	wychowawcy, pedagog, psycholog

		<p>instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach</p> <p>f) przygotowanie do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności rozwiązywania konfliktów</p> <p>2. Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie się sposobów rozwiązywania problemów. Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły</p> <p>2. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p> <p>3. Przekazanie wiedzy i umiejętności na temat motywacji i stresu:</p> <p>a) wytrwałość w działaniu i dążeniu do celu, własna motywacja do działania</p> <p>b) adekwatne zachowanie się w sytuacjach zwycięstwa i porażki</p> <p>c) umiejętność wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych, ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p>			
	NAUCZYCIEL	<p>Poznanie i analiza praw i obowiązków dziecka oraz praw i obowiązków ucznia. Wyznaczanie bezpiecznych granic (obrona swoich praw bez użycia agresji).</p>	lekcje wychowawcze	początek każdego roku szkolnego	wychowawcy, pedagog
	RODZIC	<p>Aktywne uczestnictwo w działaniach szkoły.</p> <p>Zapewnienie wsparcia rodzicom poprzez rozmowy, doradztwo, wskazanie literatury, prelekcje, warsztaty.</p>	obecność na wywiadówkach; działalność w radach klasowych, i w Radzie Rodziców	cały rok	rodzice, pedagog i psycholog

8. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji i radzenia sobie z nimi.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności odkrywania, rozpoznawania i nazywania uczuć i emocji własnych i cudzych. 2. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. 3. Kształtowanie umiejętności odróżniania akceptowanych i nieakceptowanych społecznie sposobów wyrażania emocji/uczuć oraz zdolności radzenia sobie z trudnymi emocjami. 	godziny wychowawcze, programy profilaktyczne, np. <i>Trening Zastępowania Agresji, Trening Umiejętności Społecznych, Strażnicy Uśmiechu, Porozumienie bez przemocy, Przybij piątkę</i>	cały rok	pedagog, psycholog, wychowawcy
	NAUCZYCIEL	Kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania i radzenia sobie z własnymi emocjami oraz emocjami innych.	praca własna nad emocjami, warsztaty <i>Zapanuj nad gniewem</i> lub <i>Jak wykorzystać energię emocji z pożytkiem dla siebie i innych</i>	na bieżąco	dyrektor, wszyscy nauczyciele
	RODZIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania i porozumienia bez przemocy. 2. Budowanie partnerskich relacji między szkołą a Rodziną, w której potrzeby dziecka są w centrum uwagi. 	warsztaty dla rodziców na temat radzenia sobie z trudnymi emocjami; zajęcia otwarte dla Rodziców <i>Białostocka Akademia Rodziny</i>	cały rok	pedagog, psycholog, wychowawcy
9. Kształtowanie umiejętności twórczego, kreatywnego myślenia i działania.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji. 2. Rozwijanie własnej kreatywności. 3. Podtrzymywanie ciekawości poznawczej. 4. Stymulowanie i rozwijanie wrażliwości wzrokowej, słuchowej i 	koła zainteresowań projekty	cały rok	wszyscy nauczyciele

		dotykowej, spostrzegawczości, koncentracji uwagi. 5. Stymulowanie wyobraźni twórczej, obserwację zjawisk i rzeczy, pobudzanie myślenia twórczego.			
	NAUCZYCIEL	Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych w celu rozwijania własnej kreatywności poprzez udział w szkoleniach i pracę własną.	przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy; zajęcia otwarte prezentujące techniki i metody pracy stymulujące kreatywne myślenie uczniów	cały rok wg harmonogramu	wszyscy nauczyciele, dyrektor
	RODZIC	Dzielenie się i promowanie pomysłów Rodziców, dotyczących jeszcze lepszego funkcjonowania szkoły.	prezentowanie rodzicom osiągnięć i prac uczniów; dekoracje w szkole; prezentowanie efektów działań szkoły oraz osiągnięć uczniów na stronie internetowej szkoły i Facebooku.	na bieżąco	Rada Rodziców, wychowawcy, dyrektor

SFERA III SPOŁECZNA
- konstruktywne pełnienie ról społecznych

CEL	OBSZAR	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZI
-----	--------	---------	------------------	-------------------	------------------

					ALNA
1. Zapoznanie z obowiązującymi zasadami i normami społecznymi, ponoszenie konsekwencji swojego zachowania.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. 2. Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł. 3. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. 4. Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. 	wybory do Samorządu Uczniowskiego, stworzenie kodeksu klasy podczas zajęć z poszczególnych przedmiotów; warsztaty przy współpracy ze Strażą Miejską- Referat ds. Profilaktyki i Komunikacji Społecznej	wrzesień	wychowawcy
	NAUCZYCIEL	Ewaluacja WSO, PSO oraz programu wychowawczo-profilaktycznego	posiedzenie rady pedagogicznej i zespołów zadaniowych /samokształceniowych	początek września	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi
	RODZIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z WSO, PSO oraz programem wychowawczo-profilaktycznym. 2. Wybory do Rady Rodziców 3. Korzystanie z różnych form pomocy oferowanej rodzicom 	zebrania z Rodzicami, spotkania, warsztaty, konferencje Białostockiej Akademii Rodziny	wrzesień	wychowawca, rodzice
2. Budowanie pozytywnych relacji z innymi ludźmi.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych. 2. Rozwijanie umiejętności formułowania wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń. 3. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących 	np. <i>Trening Zastępowania Agresji</i> lub <i>Trening Umiejętności Społecznych</i> np. we współpracy z ETAP-em redagowanie życzeń świątecznych	w czasie całego roku szkolnego podczas zebrania rodziców, podczas zajęć edukacyjnych, podczas godzin wychowawczych, podczas lekcji j. polskiego, dzień otwarty	wychowawcy, uczniowie, nauczyciele wszystkich przedmiotów (w-f), rodzice, inni pracownicy zatrudnieni w SP15

		<p>norm i reguł kultury osobistej.</p> <p>4. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi.</p> <p>5. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>6. Zasada fair play.</p>		szkoły, festyn z okazji Dnia Dziecka	
	NAUCZYCIEL	<p>1. Dbanie o dobrą atmosferę w klasie i szkole.</p> <p>2. Rozwiązywanie na bieżąco problemów klasowych i szkolnych.</p>	wspólne wyjścia imprezy klasowe i szkolne, np. wigilia szkolna, klasowe	wg harmonogramu wyjść i imprez klasowych i szkolnych, sukcesywnie w miarę potrzeb	wychowawca, wszyscy pracownicy szkoły
	RODZIC	Włączenie Rodziców do działań klasowych, np. pomoc przy organizacji wigilii klasowej	wspólne wyjścia, imprezy klasowe i szkolne, np. wigilia	wg potrzeb i harmonogramu	wychowawcy
3. Kształtowanie postawy otwartości na wyzwania współczesnego świata i podejmowania działań w tym zakresie; odpowiedzialność aktywność i zaangażowanie społeczne.	UCZEŃ	<p>1. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>2. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>3. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>4. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>5. Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów poprzez udzielania pomocy/wolontariat.</p> <p>6. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych.</p> <p>7. Rozwijanie empatii, umiejętności</p>	wolontariat, projekty z edukacji globalnej itd. przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach; powierzanie zadań i przydzielanie funkcji w organizacjach szkolnych, np. samorząd klasowy; Samorząd Uczniowski; tworzenie grup zadaniowych	cały rok, podczas realizacji planu pracy wychowawcy	uczniowie wychowawca nauczyciele odpowiedzialni za dany projekt

		podjmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.			
	NAUCZYCIEL	Zdobywanie wiedzy i umiejętności, podczas szkoleń i warsztatów metodycznych oraz realizowanie z uczniami innowacyjnych projektów.	Szkolenia, własne lektury, praca w zespołach projektowych/zadaniowych	cały rok	wszyscy nauczyciele
	RODZIC	Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły.	zebrania z Rodzicami, konsultacje	cały rok	rodzice
4. Reprezentowanie wysokiego poziomu kultury osobistej.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się. 2. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 	drama, dyskusja, omawianie codziennych sytuacji	każdego dnia, szczególnie podczas wyjść do kina, opery, teatru, wycieczek itp. podczas realizacji programu wych.- prof. klasy	nauczyciele poloniści, wychowawcy, wszyscy pracownicy szkoły
	NAUCZYCIEL	Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się.	szkolenie-treningi komunikacji, własne lektury	cały rok	wszyscy pracownicy szkoły
	RODZIC	Umiejętności właściwego komunikowania się w kontakcie ze szkołą i z dzieckiem, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się	warsztaty np. <i>Szkoła dla rodziców</i> , informacje na tablicy ogłoszeń o kulturalnym zachowywaniu się; hasła, cytaty	cały rok	rodzice
5. Kształtowanie	UCZEŃ	1. Rozwijanie umiejętności rozumienia	np. projekty zamiast	wg	nauczyciele

umiejętności współpracy z innymi.		<p>innych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. 3. Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron. 4. Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. 5. Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, kompetencji. 	konkursów połączonych z rywalizacją	harmonogramu	wszystkich przedmiotów, wychowawcy
	NAUCZYCIEL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie współpracy z innymi środowiskami, np. innymi szkołami. 2. Zdobywanie wiedzy i umiejętności na temat pisania innowacji i projektów systemowych. 	np. konkursy, inne wspólne przedsięwzięcia, projekty lokalne i międzynarodowe, poprzez platformę e-learningową, np. E-twinning	wg harmonogramu	wszyscy nauczyciele, nauczyciele informatyki, języka angielskiego, dyrektor
	RODZIC	Współpraca ze środowiskiem szkolnym.	pomoc w organizacji imprez szkolnych, pomoc przy odnawianiu i doposażaniu sal lekcyjnych	wg harmonogramu imprez w miarę potrzeb	Rada Rodziców, rodzice
6. Kształtowanie postawy konsekwentnego i wytrwałego dążenia do wyznaczonego celu.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. 2. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. 	realizacja projektów godziny wychowawcze	cały rok	nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy
	NAUCZYCIEL	Kształcenie ustawiczne, dobra organizacja	udział w warsztatach z	cały rok	nauczyciele,

		warsztatu pracy, planowanie, dokumentowanie rezultatów swojej pracy.	rozwoju osobistego (np. coaching)		pedagog, psycholog
	RODZIC	Rozbudzanie zainteresowań swoich dzieci, wpajanie dzieciom pozytywnego wizerunku szkoły, zachęcanie do rzetelnej nauki i uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych.	warsztaty podczas zebrań dla rodziców	cały rok	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny

SFERA IV: DUCHOWA
- system wartości, poczucie sensu życia

CEL	OBSZAR	ZADANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA
1. Przygotowanie do czynnego uczestnictwa w kulturze.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. 2. Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji. 3. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci. 4. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. 	wyjścia do teatru, opery, galerii; lekcje edukacyjne w instytucjach kultury (Muzeum Wojska, Muzeum Sybiru, Muzeum Podlaskie, Galeria im. Ślendrańskich itp.); udział w konkursach; spotkania z autorami książek; wycieczki	cały rok	nauczyciele: plastyki, muzyki, historii, j. polskiego, wychowawcy
	NAUCZYCIEL	Organizowanie wyjść do różnych instytucji kultury. Wycieczki.	wyjścia i wycieczki	1-2 razy w roku	dyrektor, wychowawcy
	RODZIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólne wyjścia z dziećmi do różnych instytucji kultury. 2. Wzbogacanie biblioteczki dla rodziców. 3. Uaktualnianie gazetki na temat wydarzeń kulturalnych. 	propozycje literatury, filmu, sztuki, które warto zobaczyć (inf. na tablicy lub stronie internetowej)	1-2 razy w roku	wychowawcy, nauczyciele, bibliotekarze,
2. Poznanie i pielęgnowanie tradycji	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji 	udział w marszu Sybiraków, oflagowanie szkoły	wg harmonogramu	wychowawcy wszyscy, nauczyciele

rodziny, szkolnych i narodowych.		związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną. 2. Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych 3. Poznawanie historii szkoły <i>Dzień patronki Marii Skłodowskiej -Curie</i>	na święta narodowe, śpiew pieśni patriotycznych przez całą społeczność szkoły, apele, konkurs o patronce szkoły, lekcje wych. o tradycjach, rodzinnych, regionalnych,		
	NAUCZYCIEL	Pielęgnowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, umacnianie przynależności narodowej i regionalnej, okazywanie szacunku do symboli narodowych.	udział we wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych i uroczystościach miejskich	wg harmonogramu	dyrektor
	RODZIC	Współudział w życiu szkoły	udział we wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych	wg harmonogramu imprez	wychowawcy, Rada Rodziców
3. Zapoznanie z kulturą kraju i regionu oraz kształtowanie postawy szacunku i otwartości na europejskie i światowe wartości kultury.	UCZEŃ	1. Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze oraz określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym. 2. Poszanowania tradycji i kultury własnego narodu. 3. Poszanowanie innych kultur i tradycji. 4. Realizowanie projektów z edukacji międzykulturowej (wychowanie do	współpraca z fundacjami i ośrodkami zajmującymi się osobami z innych kultur, udział w warsztatach plastycznych z rodzicami lub dziadkami na temat- narodowych strojów, poznanie techniki-	cały rok wg harmonogramu imprez	wychowawcy, dyrektor

		szacunku i pokoju).	wyszywanki regionalnej, lekcje i warsztaty w muzeach		
	NAUCZYCIEL	Udział w działaniach kulturalnych miasta i regionu oraz przekazywanie informacji uczniom i ich rodzicom.	lektury, wycieczki, warsztaty	na bieżąco	dyrektor, wszyscy nauczyciele
	RODZIC	Zorganizowanie wspólnych zajęć warsztatowych dla uczniów i ich rodziców. Zaangażowanie rodziców do wspólnej realizacji projektów.	udział z dziećmi w warsztatach plastycznych, np. na temat- narodowych strojów, poznanie techniki- wyszywanki regionalnej; warsztaty kulinarne lub konkursy o kuchni podlaskiej	Dzień Babci i Dziadka	wychowawcy, Rada Rodziców
4. Podtrzymywanie więzi z „małą ojczyzną”- jej tradycjami i wielokulturowością.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. 2. Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność. 3. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. 	konkursy, np. o historii miasta Białegostoku, dziedzictwie Branickich dzisiaj. udział w akcjach wolontariatu przynależność do gromad zuchowych i drużyn harcerskich zaangażowanie w akcje ekologiczne na rzecz środowiska lokalnego.	wg harmonogramu imprez na bieżąco	wychowawcy, wszyscy nauczyciele

	NAUCZYCIEL	Udział w wydarzeniach historycznych, patriotycznych miasta i regionu oraz przekazywanie informacji uczniom i ich rodzicom.	lektury, wycieczki, warsztaty	na bieżąco	dyrektor, wszyscy nauczyciele
	RODZIC	Zorganizowanie i udział wraz z dziećmi w wycieczkach i warsztatach, które pozwolą poznać region i jego kulturę.	wycieczka, spacer po Białymstoku z przewodnikiem	wg harmonogramu np. z okazji Święta Rodziny	Rada Rodziców i wychowawcy
5. Sumiennie i uczciwie realizowanie codziennych zadań i obowiązków również w kontekście globalnym.	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie nawyków pracowitości, systematyczności, uczciwości w codziennych obowiązkach 2. Omówienie i egzekwowanie obowiązków ucznia. 3. Kształtowanie codziennych nawyków ekologicznych. 	codzienne odnoszenie się do ustalonych w szkole norm i zasad oraz wartości etycznych. projekty z edukacji globalnej dotyczące, m.in. korzystania z zasobów, wychowania do pokoju	Tydzień Edukacji Globalnej, lekcje z wychowawcą, lekcje języka polskiego połączone z omawianiem lektur i ich bohaterów	wychowawcy, wszyscy pracownicy szkoły Samorząd Uczniowski
	NAUCZYCIEL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uaktualnianie wiedzy na temat problemów globalnych i Celów Zrównoważonego Rozwoju. 2. Bycie wzorem postępowania dla uczniów. 	szkolenia, własne lektury	na bieżąco	dyrektor, wszyscy nauczyciele
	RODZIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bycie wzorem postępowania dla dziecka. 2. Włączenie w akcje i projekty szkolne. 		cały rok	wychowawcy, rodzice
8. Okazywanie akceptacji, tolerancji, solidarności,	UCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych, religijnych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z 	kiermasze i loterie fantowe, aukcje prac projekty	cały rok	wszyscy nauczyciele, Samorząd Uczniowski

szacunku, wrażliwości na drugiego człowieka i jego potrzeby.		<p>przedstawicielami innych narodowości</p> <p>2. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji</p>	<p>spotkania z osobami niepełnosprawnym, przedstawicielami innych kultur, stowarzyszeń, wyznań ekumeniczne obchody świąt religijnych</p>		
	NAUCZYCIEL	<p>1. Zdobyć umiejętności pisania projektów.</p> <p>2. Nawiązanie współpracy ze stowarzyszeniami i fundacjami.</p>	<p>projekty, spotkania</p>	na bieżąco	dyrektor
	RODZIC	<p>1. Współpraca w organizacji imprez szkolnych.</p> <p>2. Udział w spotkaniach i projektach oraz współpraca z fundacjami i stowarzyszeniami.</p>	<p>organizacja kiermaszy na cele charytatywne w zależności od potrzeb, aktywny udział w życiu szkoły</p>	na bieżąco	Rada Rodziców
11. Postępowanie zgodnie z uniwersalnymi zasadami etyki.	UCZEŃ	<p>1. Uwrażliwianie na kwestie moralne.</p> <p>2. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p> <p>3. Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p>	<p>wystawy, projekty, spotkania, wspólne działania szkoły i rodziny; zajęcia z wychowawcą</p>	cały rok	wszyscy nauczyciele
	NAUCZYCIEL	<p>1. Zdobyć wiadomości na temat zasad etycznych w pracy nauczyciela.</p> <p>2. Osobiste zaangażowania w działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej; wysoka kultura osobista jako przykłady postawy do naśladowania przez uczniów.</p>	<p>szkolenia, własne lektury, osobisty rozwój</p>	cały rok	dyrektor, wszyscy nauczyciele
	RODZIC	<p>Osobiste zaangażowania w działania na</p>	<p>gazetki ściennie dla</p>	cały rok	rodzice,

		rzecz społeczności szkolnej i lokalnej; wysoka kultura osobista jako przykłady postawy do naśladowania przez własne dzieci.	rodziców, lektury w bibliotece, wspólne działania z dziećmi i nauczycielami oraz środowiskiem lokalnym		Rada Rodziców
--	--	---	--	--	---------------

Strategia ewaluacyjna

Realizacja Programu wychowawczo-profilaktycznego wymaga doskonalenia w oparciu o przeprowadzaną systematycznie ewaluację pracy tak, aby stwarzać jak najlepsze warunki, sprzyjające skutecznemu wychowaniu poprzez dzielenie się współodpowiedzialnością za efekty rozwoju wychowanka.
Za ewaluację odpowiadają dyrektor, wychowawcy klas, pedagog szkoły, przedstawiciele Rady Rodziców.

Etapy ewaluacji:

1. Identyfikacja celu ewaluacji (w kolejnych latach ewaluacja celu, wyniku i procesu)

Po pierwszym roku realizacji programu planowana jest ewaluacja w zakresie, czy każdy z nauczycieli zrobi to, co do niego należy, czyli zostaną wprowadzone modyfikacje w zakresie osobistej odpowiedzialności nauczycieli oraz innych osób realizujących działania wychowawcze i profilaktyczne.

Modyfikując program w zakresie osobistej odpowiedzialności za realizację zadań, zostanie zwrócona uwaga na następujące kwestie:

- Czy przydzielono odpowiedzialność za realizację zadań personalnie każdemu nauczycielowi?
- Czy uwzględniono wszystkich realizatorów (czy nie pominięto osób mających wpływ na podjęcie działań wychowawczo-profilaktycznych)?
- Czy osoby wyznaczone do wykonania konkretnych zadań miały odpowiednie kompetencje do ich realizacji?
- Czy zadbano o odpowiednie przygotowanie kadry do prowadzenia działań wychowawczo-profilaktycznych zaplanowanych w programie?
- Czy skorzystano z pomocy zewnętrznych specjalistów, których kompetencje mogły podnieść jakość działań (np. pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej)?
- Czy włączono w pracę rodziców, którzy mogli wzmocnić oddziaływania nauczycieli?
- Czy zaangażowano uczniów?

2. Określenie strategii ewaluacyjnej.

Ewaluacja przeprowadzana jest za pomocą, m.in. wywiadów, ankiet, obserwacji, rozmów z uczniami lub/i rodzicami, analizę dokumentacji.

3. Określenie sposobu opracowania i wykorzystania wyników ewaluacji

Ewaluację przeprowadza się każdorazowo po roku pracy, a wyniki są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

Załącznik 1.

Plany wychowawczo-profilaktyczne klas

Etapy opracowywania programu wychowawczo-profilaktycznego klasy (na bazie PW-PS):

1. Diagnoza-identyfikacja zasobów i potrzeb rozwojowych uczniów danej klasy
2. Określenie szczegółowych celów rozwojowych na danym poziomie wiekowym
3. Określenie szczegółowych zadań wychowawczych i profilaktycznych
4. Określenie treści i form działań wychowawczych i profilaktycznych
5. Określenie osobistej odpowiedzialności wychowawcy i pozostałych nauczycieli
6. Określenie terminów realizacji poszczególnych zadań
7. Identyfikacja osób współpracujących w realizacji zadań i osiągnięcia celów

Wzór dokumentacji:

Diagnoza klasy						
Zasoby klasy (mocne strony):			Potrzeby rozwojowe uczniów danej klasy (słabe strony, wyzwania):			
Cele	Zadania	Treści	Formy/sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji zadania	Osoby/institucje do współpracy
1.	1. 2.					
2.	1. 2.					

Załącznik 2.

Programy profilaktyczne realizowane w szkole przez wychowawców wg zdiagnozowanych potrzeb:

1. cykl działań profilaktyczno-edukacyjnych dla oddziałów przedszkolnych, kl. 0-VIII realizowanych przez Straż Miejską;
2. cykl działań profilaktyczno-edukacyjnych dla kl. VI,VII, VIII realizowanych przez Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji;
3. program „Nie pal przy mnie, proszę”- kl. I-III;
4. program „Przyjaciele Zippiego” – kl. I-III – klasy I i oddziały przedszkolne;
5. program „Wychowanie komunikacyjne” – kl. IV;
6. program „Znajdź właściwe rozwiązanie” – kl. VIII;
7. program „Bieg po zdrowie” – kl. IV;
8. program „Trzymaj Formę” – kl. V i VIII;
9. program „Żyj smacznie i zdrowo” – kl. IV-VIII;
10. program „Strażnicy uśmiechu” – kl. VII;
11. program DEBATA, program profilaktyki alkoholowej – kl. V-VI;
12. program „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” – kl. VII i V;
13. program świetlicowy „Podajmy sobie ręce”;
14. udział w projekcie dla przedszkoli „Kreatywny przedszkolak” – realizują wszyscy wychowawcy przedszkola;
15. udział w projekcie dla przedszkoli „Akademia Aquafresh” – realizują wszyscy wychowawcy przedszkola;
16. udział w projekcie dla przedszkoli „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”;
17. udział w projekcie dla przedszkoli „Uczymy dzieci programować”;
18. udział w projekcie edukacyjnym dla przedszkoli „Bezpieczny przedszkolak”;
19. udział w projekcie edukacyjnym „Kubusiowi Przyjaciele Natury” – kl. I-III;
20. udział w ogólnopolskim programie „Akademia Bezpiecznego Puchatka” – kl. I-realizacja do lutego 2020 r.

Załącznik 3.

Ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 15 im. M. Skłodowskiej-Curie w Białymstoku dokonana we wrześniu 2018 r.

Po pierwszym roku realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły ewaluacja dotyczyła zaangażowania wszystkich pracowników szkoły w jego realizację. W związku z tym na posiedzeniu Rady Pedagogicznej 11.09.2018 r. Program został przedstawiony kolejny raz oraz została przeprowadzona dyskusja z Radą Pedagogiczną na temat jego celów, treści i form realizacji oraz sposobów dokumentowania.

Do ewaluacji zostały wzięte pod uwagę również wyniki badania przeprowadzonego w czerwcu 2018 r. w losowo wybranych dwóch klasach (II a, VII b) oraz wśród wszystkich nauczycieli SP15 w ramach realizacji zadania pt. *Prowadzenie całościowych badań dotyczących funkcjonowania systemu oddziaływań profilaktycznych w Polsce* zleconego Fundacji Masz Szansę przez Ministra Edukacji Narodowej. W badaniu wzięło udział tylko 12 nauczycieli – 2 mężczyźni i 10 kobiet, 1 nauczyciel bibliotekarz, jeden specjalista psycholog/pedagog i 10 nauczycieli uczących w klasach 4-7.

Rekomendacje:

1. Wychowawcy klas powinni na początku każdego roku szkolnego przeprowadzić diagnozę klasy i uwzględnić treści Programu adekwatne do potrzeb danej klasy w planach pracy wychowawczej, a następnie je realizować.
2. W bieżącym roku szkolnym podczas kontroli dokumentacji będzie sprawdzana realizacja treści i zadań Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły.
3. W roku szkolnym 2018/2019 szczególną uwagę w pracy wychowawczej należy zwrócić na wychowanie patriotyczne i obywatelskie w związku z 100. Rocznicą odzyskania niepodległości przez Polskę.
4. Ewaluacja treści, zadań i celów Programu będzie przeprowadzana w kolejnych latach, gdy nauczyciele będą realizować założenia Programu i sprawdzą w pracy z uczniami, na ile te elementy programu są zgodne z potrzebami uczniów i diagnozą przeprowadzoną w 2017 r.

Załącznik 4.

Ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 15 im. M. Skłodowskiej-Curie w Białymstoku dokonana we wrześniu 2019 r.

Na początku roku szkolnego zostały przeprowadzone badania wśród uczniów, rodziców i nauczycieli: *Diagnoza czynników ryzyka zażywania dopalaczy i substancji psychoaktywnych przez uczniów* oraz *Bezpieczeństwo w Internecie*, których wyniki zaprezentowano na zebraniu Rady Pedagogicznej 12 września 2019 r.:

1. Wyniki ankiety skierowanej do uczniów kl. V-VIII diagnozującej czynniki ryzyka zażywania dopalaczy i substancji psychoaktywnych przez uczniów.
2. Wyniki ankiety skierowanej do rodziców i nauczycieli.
3. Dane z wywiadu z pedagogiem szkolnym na temat zagrożeń i zachowań ryzykownych, współpracy z instytucjami zewnętrznymi – Policją, MPOS-em itp. oraz organizacjami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wnioski po analizie uzyskanych w badaniach informacji:

1. Najwięcej dzieci, które spędzają więcej czasu niż 3h przy komputerze jest w klasach VI. Najczęstszym urządzeniem do korzystania z Internetu jest telefon. Należy zatem przeprowadzić w tych klasach lekcje, które uświadomią młodym ludziom zagrożenia płynące z tak długiego przebywania na telefonie lub przed komputerem ze szczególnym zwróceniem uwagi na choroby cywilizacyjne.
2. Na lekcjach wychowania fizycznego nauczyciele mogą zaproponować dzieciom zestawy ćwiczeń, których wykonywanie jest wskazane zwłaszcza po długim siedzeniu w jednej pozycji. Należy również zwrócić uwagę rodziców na ten fakt, ponieważ z ankiet przeprowadzonych wśród rodziców wynika, że dzieci najczęściej spędzają czas przed komputerem w domu.
3. Można zauważyć również, jakie wśród dzieci są tendencje do korzystania z telefonu/komputera. Na pierwszym miejscu są gry, a w klasach V i VI to synonim przyjemności. Powinno się pokazać uczniom, że nie tylko gry komputerowe są ciekawym sposobem spędzania wolnego czasu.
4. Pomimo tego, że uczniowie znają zagrożenia płynące z korzystania z Internetu, 70% z ankietowanych uczniów odpowiada, że zawierają znajomości przez Internet, a 21% uczniów przyznaje, że zdarzyło mu się spotkać z osobą poznaną w Internecie.
5. Należy cały czas uświadamiać uczniów o grożącym im niebezpieczeństwie z zażywania substancji psychoaktywnych. Większość ankietowanych uczniów twierdzi, że skala zażywania dopalaczy w naszej szkole jest mała. Ponadto uczniowie zakładają, że znają skutki ich zażywania.
6. Dla większości zjawisko uzależnienia od środków psychoaktywnych to duży problem lub trudno im to jednoznacznie określić. Uczniowie są świadomi tego, że dopalacze są niebezpieczne dla zdrowia i trafnie potrafią opisać efekty po ich zażyciu. Ich zdaniem od dopalaczy można szybko się uzależnić, a do najczęstszych przyczyn zażywania dopalaczy przez młodzież: są kłótnie w rodzinie, silny stres oraz przynależność do ugrupowań młodzieżowych.

7. Niepokojący jest fakt, że zdaniem uczniów istnieje łatwy dostęp do dopalaczy, po które uczniowie sięgają zwykle z powodu silnego stresu, kłótni w rodzinie lub z powodu przynależności do grup młodzieżowych.

Po przeprowadzeniu badań i wyciągnięciu wniosków zespół proponuje następujące rekomendacje:

1. Dokonać analizy sposobu realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego pod kątem zapobiegania ryzykownym zachowaniom związanych z nadużywaniem komputera i telefonów, używkami, w klasach starszych również dopalaczami i narkotykami. Zwrócić szczególną uwagę na czynniki chroniące (m.in. budowanie poczucia wartości i sensu, rozwój zainteresowań, budowanie pozytywnych relacji, umiejętność porozumiewania się z innymi).
2. Nauczyciele nadal systematycznie przeprowadzają na lekcjach rozmowy i pogadanki na temat bezpieczeństwa w Internecie.
3. Podczas rozmów nauczyciele zwracają uwagę na pojęcie „netykiety” jest to zbiór zasad przyzwoitego zachowania w Internecie.
4. Angażować uczniów i zespoły do przygotowania godzin wychowawczych na ustalone tematy (np. z profilaktyki).
5. Organizować w szkole dodatkowe warsztaty oraz spotkania ze specjalistami dotyczące bezpieczeństwa związanego z użytkowaniem Internetu – warsztaty dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
6. W celu podniesienia świadomości rodziców należy zorganizować spotkanie na temat zagrożeń płynących z Internetu.

Załącznik 5.

Ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 15 im. M. Skłodowskiej-Curie w Białymstoku dokonana we wrześniu 2020 r.

Po analizie wyników ankiety przeprowadzonej w czerwcu 2020 r. przez Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej wśród uczniów, nauczycieli i rodziców na temat efektywności zdalnego nauczania prowadzonego w II semestrze roku szkolnego 2019/2020 z powodu pandemii COVID-19, wniosków i rekomendacji przedłożonych przez pedagoga szkolnego w sprawozdaniu z pracy w roku szkolnym 2019/2020 uwzględniając kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021 Ministra Edukacji Narodowej oraz priorytety działań kierunkowych Prezydenta Miasta, a także zapotrzebowania i specyfikę Szkoły, zespół rekomenduje kontynuację działań prowadzonych w roku szkolnym 2019/2020 związanych z *Bezpieczeństwem w Internecie* z uwzględnieniem ewentualnej potrzeby nauki zdalnej oraz przeprowadzenie zajęć w ramach godzin wychowawczych na poszczególnych etapach przedszkolnych i szkolnych z uwzględnieniem lub rozszerzeniem tematyki dotyczącej edukacji klimatycznej, szacunku i akceptacji każdego człowieka oraz działań prozdrowotnych obniżających ryzyko zakażeń wirusowych i bakteryjnych.

ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE (3, 4-latki)

Cele wychowawcze Tematyka	Zagadnienia	Spodziewane efekty
1. Jestem zdrowym przedszkolakiem.	Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć. Dbanie o zdrowie: - poznawanie własnych uczuć i stanów emocjonalnych; - troska o higienę osobistą; - zachęcanie do jedzenia posiłków w przedszkolu; - zabawa i spacerowanie na świeżym powietrzu; - dbanie o zasady bezpieczeństwa w związku z COVID-19.	- dzieci umieją mówić o swoich uczuciach, wyrażają je w sposób bezpieczny dla nich i otoczenia; - dzieci potrafią prawidłowo myć zęby, wiedzą, że należy często myć ręce i zasłaniają usta przy kichaniu i kasłaniu; - dzieci wiedzą jak należy zachowywać się przy stole podczas posiłków, próbują nowe potrawy; - dzieci chętnie uczestniczą w atrakcyjnych zabawach ruchowych; - dzieci umieją bezpiecznie bawić się na świeżym powietrzu, znają zasady panujące podczas spacerów poza teren przedszkola.
2. Uczę się pracować w grupie.	Dziecko jako członek zbiorowości przedszkolnej: - poznanie i przestrzeganie norm zgodnego współżycia w grupie. Rozwiązywanie konfliktów, dochodzenie do kompromisów; - szanowanie prac oraz własności kolegów;	- dzieci potrafią określić, co „dobre”, a co „złe”, znajdują przyjemność w czynieniu dobra, szanują innych; - dzieci potrafią bawić się w grupie, potrafią szanować pomysły rówieśników, dzielić się zabawkami oraz umieją rozwiązywać konflikty bez agresji;

	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętne i odpowiedzialne wykonywanie powierzonych zadań; - poznawanie praw i obowiązków dzieci. Organizowanie wspólnej pracy i zabawy; - kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci rozumieją potrzebę poszanowania cudzej własności. dzieci są samodzielne i odpowiedzialne w ramach powierzonych zadań; - dzieci postępują zgodnie z ustalonym kodeksem, znają swoje prawa i obowiązki; - dzieci mają poczucie przynależności do grupy, potrafią współdziałać w małych zespołach; - dzieci potrafią ubrać się i rozebrać w ramach swoich możliwości rozwojowych. Wycierają buty przed wejściem, wieszają w szatni wierzchnie okrycie.
3. Moja rodzina.	<p>Rozwijanie więzi rodzinnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podawanie informacji na temat swojej rodziny, poprawne nazywanie członków najbliższej rodziny; - dzielenie się z rodzicami wrażeniami z wydarzeń zaistniałych w przedszkolu; - obchody świąt o charakterze rodzinnym, np. Dzień Rodziny; - zwyczaje i tradycje dotyczące świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci rozumieją pojęcie rodziny; - dzieci prezentują rodzicom własne umiejętności: plastyczne, wokalne, recytatorskie; - dzieci poznają tradycje związane ze świętami.
4. Ja i społeczeństwo.	<p>Nabywanie poczucia przynależności narodowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie poczucia przynależności narodowej; - zainteresowanie dzieci własną miejscowością, krajem, w którym mieszkają; - poznawanie świata; - zainteresowanie innymi ludźmi; - akceptacja osób różniących się wyglądem, narodowością, niepełnosprawnością. 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci znają nazwę własnej miejscowości, herb, najważniejsze zabytki; - dzieci wiedzą, jak wyglądają symbole narodowe; - dzieci znają niektóre legendy polskie; - dzieci akceptują odmienność dzieci innych krajów.
5. Dbam o planetę.	<p>Budowanie poczucia odpowiedzialności za Ziemię:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie potrzeby dbania o środowisko; - poznawanie z jakich surowców są wykonane przedmioty; - poznawanie jak segregować śmieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci wiedzą, że należy wyrzucać śmieci do kosza - dzieci rozróżniają materiały, z których są wykonane przedmioty - dzieci wiedzą, że należy oszczędzać wodę i światło.

KLASA „O” (oddział rocznego przygotowania przedszkolnego)

Cele wychowawcze Tematyka	Zagadnienia	Spodziewane efekty
1. Dbam o swoje zdrowie.	<p>Kształtowanie odpowiedzialności za swoje zdrowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - troska o higienę osobistą; - dbanie o zasady bezpieczeństwa w związku z COVID-19; - dbanie o ubiór adekwatny do pogody; - zabawa i spacerowanie na świeżym powietrzu. 	<ul style="list-style-type: none"> - myje zęby po posiłku; - często myje ręce i zasłaniają usta przy kichaniu i kasłaniu; - wie, jak należy się ubrać w zależności od pogody i pory roku; - bawi się na świeżym powietrzu z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. Dbam o środowisko.	<p>Budowanie poczucia odpowiedzialności za Ziemię:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie potrzeby dbania o środowisko; - poznawanie z jakich surowców są wykonane przedmioty; - poznawanie jak segregować śmieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia materiały, z których są wykonane przedmioty i wyrzuca je do odpowiedniego kosza; - dba o rośliny; - wie, że należy oszczędzać wodę i światło.
3. Moje najbliższe otoczenie.	<p>Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca różnych ludzi w szkole oraz najbliższym otoczeniu (np. pracowników sklepu, apteki, poczty); - piękno i estetyka najbliższego środowiska. 	<ul style="list-style-type: none"> - zachowuje się odpowiednio w miejscu publicznym; - wie, na czym polega praca pracowników instytucji użyteczności społecznej.
4. Ja i społeczeństwo.	<p>Nabywanie poczucia przynależności narodowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie poczucia przynależności narodowej; - zainteresowanie dzieci własną miejscowością, krajem, w którym mieszkają; - poznawanie świata; - zainteresowanie innymi ludźmi; - akceptacja i szacunek dla osób różniących się wyglądem, narodowością, niepełnosprawnością. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna nazwę własnej miejscowości, herb, najważniejsze zabytki; - wie, jak wyglądają symbole narodowe; - zna niektóre legendy polskie; - akceptuje odmienność dzieci innych krajów.
5. Konstruuje swój system wartości.	<p>Budowanie własnego systemu wartości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznawanie wartości moralnych (prawda jako wartość, dobro jako wartość, piękno jako wartość); - inne wartości: zdrowie, tolerancja, uczciwość, lojalność, dostatek itp. (interpretowanie ich na miarę możliwości dziecka); - budowanie dziecięcych systemów wartości w toku 	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje różne wartości, którymi ludzie kierują się w życiu; - buduje własny system wartości; - zna negatywne skutki kłamstwa, rozumie wyrażenie „dobre uczynki”; - ocenia postępowanie bohaterów literackich.

	indywidualnych i zbiorowych rozmów.	
6. Patronka szkoły jako wzór dla ucznia.	Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań: - życiorys patronki – ważne dni i wydarzenia z jej życia M. Skłodowska - Curie jako wzór osobowy.	- zna ważniejsze wydarzenia z życia patrona; - bierze udział w konkursach, turniejach wiedzy, quizach dotyczących patronki szkoły; - naśladuje stosunek patronki do pracy i nauki; - uczestniczy w świętowaniu 100.rocznicy powstania Szkoły.

I ETAP KSZTAŁCENIA

KLASY I-III

Tematyka	Zagadnienia	Spodziewane efekty
1. Co możemy zrobić dla Ziemi?	Dbanie o środowisko naturalne: - rozumienie konieczności przestrzegania zasad ochrony przyrody; - kształtowanie u dzieci postaw proekologicznych; - wykorzystania pojęcia recykling w praktyce; - stwarzanie warunków do zaspokajania naturalnej ciekawości dziecka otaczającym światem; - wykorzystywanie surowców wtórnych do prac plastyczno-technicznych.	- wskazuje przykłady przestrzegania zasad ochrony przyrody segreguje śmieci; - oszczędza energię; - wskazuje przykłady wtórnego wykorzystania surowców; - zbiera makulaturę i plastikowe nakrętki; - uczestniczy w akcjach ekologicznych w szkole.
2. Jak zadbać o swoje zdrowie?	Kształtowanie postaw bezpieczeństwa w związku z COVID-19: - rozumienie konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa w związku z zagrożeniem wirusowym; - wskazywanie sposobów ograniczania zagrożenia epidemicznego; - wskazywanie jak zachować zdrowy styl życia.	- przestrzega zasad bezpieczeństwa określonych regulaminami; - wymienia sposoby dbania o bezpieczeństwo swoje i otaczających je osób; - wymienia sposoby dbania o zdrowie.
3. Jak okazywać szacunek i akceptację?	Pielęgnowanie postaw prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem szacunku i akceptacji każdego człowieka oraz życia we wszystkich jego przejawach	- zgodnie współpracuje z kolegami i koleżankami; - w pokojowy sposób rozwiązuje konflikty z rówieśnikami; - wybacza kolegom i koleżankom drobne przewinienia;

	<p>współpraca z kolegami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokojowe rozwiązywanie konfliktów; - wybaczenie; - własne zdanie; - agresja i dręczenie; - ocenianie siebie i innych; - otwartość na innych, gotowość niesienia pomocy; - umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych; - tolerancja, szacunek i wrażliwość na drugiego człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> - broni swojego zdania w trakcie dyskusji; - zgodnie współpracuje z rówieśnikami podczas wykonywania zadań; - obiektywnie ocenia siebie i innych; - przestrzega ustalonych zasad podczas zajęć; - chętnie pomaga osobom innych narodowości odnaleźć się w środowisku klasy i szkoły.
4. Ja w wirtualnym świecie.	<p>Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie zalet korzystania z technologii cyfrowych; - wskazywanie zagrożeń; - technologia cyfrowa a proces nauczania. 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że długie siedzenie przed komputerem lub telefonem szkodzi zdrowiu; - zna zagrożenia związane z nawiązywaniem kontaktów w świecie cyfrowym; - uczy się wykorzystywać technologię cyfrową do nauki; - uczy się wykorzystywać technologię cyfrową do nauki w grupie.
5. Patronka szkoły jako wzór dla ucznia.	<p>Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - życiorys patronki – ważne dni i wydarzenia z jej życia; - M. Skłodowska - Curie jako wzór osobowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna ważniejsze wydarzenia z życia patronki; - bierze udział w konkursach, turniejach wiedzy, quizach dotyczących patronki szkoły; - naśladuje stosunek patronki do pracy i nauki; - uczestniczy w świętowaniu 100. rocznicy powstania Szkoły.
6. Co powinieneś wiedzieć o swoim kraju?	<p>Kształtowanie postaw patriotycznych symbole narodowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Warszawa – stolica Polski; - moja miejscowość; - Polska jako kraj, w którym żyją ludzie różnych narodowości; - stolice Polski, legendy; - zabytki Warszawy i Krakowa; - polskie symbole narodowe. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna nazwę swojego kraju, jego stolicę; - wie, jakie są symbole narodowe i z szacunkiem się do nich odnosi; - wypowiada się z szacunkiem o osobach innych narodowości; - zna legendy związane z przeszłością państwa polskiego; - wymienia stolice Polski; - zna zabytki Warszawy i Krakowa; - jest dumny, że jest Polakiem; - zna polskie symbole narodowe.

II ETAP KSZTAŁCENIA

KLASY IV - VIII

Tematyka	Zagadnienia	Spodziewane efekty
1. Szkoła jako miejsce, gdzie promuje się zdrowie i zdrowy styl życia.	Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań: - profilaktyka COVID-19; - zdrowy styl życia; - radzenie sobie ze strasem; - dbanie o porządek i czystość; - szkodliwe działanie tytoniu, alkoholu, narkotyków, dopalaczy; - dobra atmosfera.	- zna i przestrzega procedury związane w pandemią COVID-19; - radzi sobie w sytuacjach stresowych i trudnych; - zna produkty, których spożywanie jest ważne dla prawidłowego rozwoju organizmu; - zna skutki nieprawidłowego odżywiania się; - dba o porządek i czystość swojego otoczenia; - zna zagrożenia dla zdrowia, życia i uczenia się, wynikające z palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków i unika ich; - dba o dobrą atmosferę w klasie i szkole.
2. Jak się uczyć, by dużo umieć?	Rozwijanie własnej osobowości: - dobra organizacja i planowanie swoich codziennych zajęć; - cele i efekty nauki - czynniki ułatwiające i utrudniające osiągnięcie zamierzonego celu; - techniki uczenia się, mnemotechniki; - cechy dobrego ucznia; - pomoc koleżeńska; - umiejętność uczenia się; - inteligencje wielorakie i systemy WAK (wzrokowiec, słuchowiec, kinestetyk); - odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji; - kształcenie umiejętności praktycznego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej.	- stosuje zasady prawidłowego odrabiania lekcji; - planuje swoje codzienne zajęcia; - właściwie dzieli swój czas na naukę i aktywny wypoczynek; - nazywa czynniki ułatwiające i utrudniające osiągnięcie zamierzonego celu; - nabywa cechy dobrego ucznia; - wyznacza sobie cele w nauce, który chce osiągnąć; - planuje swoje działania; - utrwała wiadomości, wykorzystując poznane formy i metody; - pomaga słabszym kolegom w nauce; - sprawnie korzysta z technologii cyfrowych; - zna zasady bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych.
3. Jak być dobrym kolegą? Szkoła tolerancji.	Pielęgnowanie postaw prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem szacunku i akceptacji każdego człowieka we wszystkich jego przejawach: - cechy dobrego kolegi; - cechy dobrego przyjaciela; - grupy formalne i nieformalne (imponowanie dobrem lub złem) - mój kolega cudzoziemiec. Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań w szkole wielokulturowej: - emocje przeżywane w różnych sytuacjach;	- jest dobrym kolegą; - jest przyjacielem; - odróżnia koleżeństwo od przyjaźni; - nawiązuje dobre kontakty z rówieśnikami; - jest otwarty na innych, nie tworzy zamkniętych grup; - szanuje wszystkich uczniów szkoły, także tych, z którymi nie ma bliższych relacji; - okazuje szacunek, jest tolerancyjny wobec kolegów innych narodowości; - rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje przeżywane przez

	<ul style="list-style-type: none"> - wpływ emocji na zachowania ludzi; - emocje pozytywne i ich wpływ na tworzenie się i utrwalanie więzi uczuciowych w grupie; - cechy zachowania asertywnego; - skutki zachowań asertywnych; - różnice kulturowe i religijne. 	<ul style="list-style-type: none"> siebie i innych; - rozumie wpływ emocji pozytywnych na utrwalanie więzi uczuciowych w grupie; - odpowiednio reaguje na uczucia innych; - zachowuje się asertywnie; - dba o dobry kontakt z kolegami.
4. Tydzień Edukacji Globalnej „Działaj lokalnie, myśl globalnie”.	<p>Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiany klimatyczne wywołane działalnością człowieka; - sposoby oszczędnego gospodarowania wodą w kuchni i łazience; - sposoby oszczędzania prądu elektrycznego; - segregacja śmieci; - inicjatywność i przedsiębiorczość; - celowość zbierania makulatury i elektrośmieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny zmian klimatycznych na świecie; - wymienia czynności przyczyniające się do zanieczyszczenia wody; - oszczędza wodę w domu i w szkole; - stosuje prawidłowe nawyki użytkownika prądu; - oszczędza energię w domu i w szkole; - aktywnie włącza się do działań ekologicznych odbywających się na terenie szkoły; - segreguje surowce wtórne.
5. Cyberprzemoc, blogi, portale społecznościowe- manierę w sieci.	<p>Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rola komputera i Internetu w życiu; - czas spędzany przed komputerem i Internetem; - dobre maniere przy klawiaturze, poprawna pisownia; - przyczyny współczesnych uzależnień od mediów; - symptomy uzależnień; - pomoc w przypadku uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wybiera portale edukacyjne; - przeznaczona odpowiednią ilość czasu na zabawę i pracę z komputerem; - stosuje zasady ortografii i interpunkcji porozumiewając się przez Internet; - zna pozytywne i negatywne skutki korzystania z Internetu i komputera; - zwraca się o pomoc do dorosłych w sytuacjach budzących niepokój.
6. Patronka szkoły jako wzór dla ucznia.	<p>Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - życiorys patronki – ważne dni i wydarzenia z jej życia; - M. Skłodowska - Curie jako wzór osobowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna ważniejsze wydarzenia z życia patronki; - bierze udział w konkursach, turniejach wiedzy, quizach dotyczących patronki szkoły; - naśladuje stosunek patronki do pracy i nauki; - uczestniczy w świętowaniu 100. rocznicy powstania Szkoły.

Załącznik 6.

Ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 15 im. M. Skłodowskiej-Curie w Białymstoku dokonana we wrześniu 2021 r.

Po analizie wyników ankiety przeprowadzonej w czerwcu 2021 r. przez zespoły wychowawczo-profilaktyczny i ds. ewaluacji wewnętrznej wśród uczniów, nauczycieli i rodziców na temat kondycji psychicznej i fizycznej uczniów w trakcie zdalnego nauczania prowadzonego w roku szkolnym 2020/2021 z powodu pandemii COVID-19 i przedstawionych Radzie Pedagogicznej w sprawozdaniach na zakończenie roku szkolnego 2020/2021, wniosków i rekomendacji przedłożonych przez pedagoga szkolnego w sprawozdaniu z pracy w roku szkolnym 2020/2021 uwzględniając kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 Ministra Edukacji Narodowej oraz priorytety działań kierunkowych Prezydenta Miasta, a także zapotrzebowania i specyfikę Szkoły, zespół rekomenduje:

1. Kontynuację działań związanych z *Bezpieczeństwem w Internecie* z uwzględnieniem ewentualnej potrzeby nauki zdalnej.
2. Kontynuowanie prowadzenia zajęć w ramach godzin wychowawczych na poszczególnych etapach przedszkolnych i szkolnych z uwzględnieniem lub rozszerzeniem tematyki dotyczącej edukacji klimatycznej, szacunku i akceptacji każdego człowieka oraz działań prozdrowotnych obniżających ryzyko zakażeń wirusowych i bakteryjnych.
3. Podjęcie działań związanych z odzyskaniem sprawności fizycznej m.in. poprzez udział uczniów w programie MEN *Aktywny powrót uczniów do szkoły po pandemii* oraz udział w zawodach i sportowych zajęciach pozalekcyjnych.
4. Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów: organizację zajęć wspomagających dla uczniów po powrocie do szkół z nauki zdalnej, zajęcia wyrównawcze, zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad przedmiotowych oraz organizację zajęć pozalekcyjnych.
5. Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmocniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa.
6. Podjęcie działań na rzecz szerszego udostępniania kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych, jeśli pozwoli na to sytuacja epidemiologiczna.

Załącznik nr 7

W związku z wybuchem wojny w Ukrainie, w oparciu o Rozporządzenie *Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy* (Dz. U. z 2022 r., poz. 645), Zespół Wychowawczo-Profilaktyczny rekomenduje:

- włączenie w życie szkoły i przedszkola nowych uczniów i rodziców będących obywatelami Ukrainy oraz uwzględnienie ich potrzeb wychowawczych i profilaktycznych, a także związane z nimi czynniki chroniące, m.in. poprzez organizację pikniku rodzinnego;
- pomoc adaptacyjną dla uczniów z Ukrainy (działania integracyjne podejmowane przez wychowawców oraz wszystkich nauczycieli zespołów klasowych, zachęcanie do aktywnego udziału w życiu Szkoły, udział w uroczystościach i działaniach realizowanych przez Szkołę, współpraca z asystentem dzieci z Ukrainy);
- uwrażliwianie uczniów Szkoły na potrzeby nowo przybyłych uczniów, kształtowanie postawy akceptacji i szacunku wobec nowych kolegów; organizowanie sytuacji wychowawczych sprzyjających integracji całej społeczności uczniowskiej;
- organizowanie doraźnej pomocy materialnej w zależności od potrzeb przybywających dzieci (włączenie w nią nauczycieli, uczniów i rodziców uczniów naszej Szkoły) – koordynuje Zespół: współpraca z Centrum Aktywności Społecznej; zbiórka żywności, wyprawki szkolnej, ubrań dla rodzin i uczniów uczęszczających do naszej Szkoły; kiermasz ciast; refundacja obiadów szkolnych;
- organizowanie doraźnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zależności od potrzeb dzieci z Ukrainy (współpraca wychowawców z pedagogiem szkolnym, psychologiem; praca indywidualna pedagoga i psychologa z uczniem; współpraca wychowawców, nauczycieli z rodzicami, współpraca z asystentem dzieci z Ukrainy);
- włączenie nowo przybyłych dzieci do udziału w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, szczególnie zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego, a także zajęciach dodatkowych języka polskiego dla obcokrajowców;
- stwarzanie warunków do poznania Białegostoku, lokalnych zwyczajów, tradycji oraz kultury Polski poprzez udział w wycieczkach, „Zielonej Szkole”;
- udział członków Rady Pedagogicznej w kursach i szkoleniach podnoszących kompetencje pracy z dzieckiem obcojęzycznym, dzieckiem przeżywającym traumę, m.in. szkolenie RP „Praca z uczniem w sytuacji kryzysowej”.

Załącznik 8.

Ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 15 im. M. Skłodowskiej-Curie w Białymstoku dokonana we wrześniu 2022 r.

Po analizie wyników ankiety dotyczącej profilaktyki uzależnień wśród uczniów nasze Szkoły przeprowadzonej w czerwcu 2022 r. przez zespół wychowawczo-profilaktyczny i przedstawionych Radzie Pedagogicznej w sprawozdaniu na zakończenie roku szkolnego 2021/2022, wniosków i rekomendacji przedłożonych przez pedagoga i psychologa szkolnego w sprawozdaniu z pracy w roku szkolnym 2021/2022, uwzględniając kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023 Ministra Edukacji i Nauki oraz priorytety działań kierunkowych Prezydenta Miasta, a także zapotrzebowania i specyfikę Szkoły, zespół rekomenduje:

1. Pojęcie działań przez wychowawców i nauczycieli promujących wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmocnienie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w ramach współpracy z pedagogiem i psychologiem szkolnym.
3. Podjęcie działań profilaktycznych w zakresie podnoszenia świadomości o skutkach uzależnień od alkoholu, papierosów i e-papierosów w ramach godzin wychowawczych, współpracy z Monarem, lekcji przyrody i biologii w klasach IV-VIII.
4. Nadal zapewniać wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej wojną w Ukrainie w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy wzmocniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa (szczegółowy wykaz zaleceń –zał. 7).
Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb.
5. Kontynuowanie działań związanych z *Bezpieczeństwem w Internecie* z uwzględnieniem ewentualnej potrzeby nauki zdalnej. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
6. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych poprzez udział w szkoleniach i kursach.
7. Rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystywaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości” w ramach zajęć technicznych.
8. Kontynuowanie prowadzenia zajęć w ramach godzin wychowawczych na poszczególnych etapach przedszkolnych i szkolnych z uwzględnieniem lub rozszerzeniem tematyki dotyczącej edukacji klimatycznej, szacunku i akceptacji każdego człowieka oraz działań prozdrowotnych obniżających ryzyko zakażeń wirusowych i bakteryjnych.
9. Kontynuowanie działań związanych z podnoszeniem poziomu sprawności fizycznej m.in. poprzez udział uczniów w programie MEN *Aktywny powrót uczniów do szkoły po pandemii* oraz udział w zawodach i sportowych zajęciach pozalekcyjnych.

10. Dalsze podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów: organizację zajęć wspomagających dla uczniów, zajęcia wyrównawcze, zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad przedmiotowych oraz organizację zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów.
11. Dalsze zapewnianie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 oraz wojną w Ukrainie w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa.
12. Podjęcie działań na rzecz szerszego udostępniania kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych, jeśli pozwoli na to sytuacja epidemiologiczna.

Opracowanie:

Marta Karp – przewodnicząca Rady Rodziców
Monika Jurkowska – nauczyciel religii, języka polskiego – koordynator
Małgorzata Bogdanowicz – pedagog szkolny
Ewa Ćwilich – psycholog szkolny
Katarzyna Szoplik – logopeda szkolny